

ДОМЕДИЧНА ДОПОМОГА ЯК БАЗОВА СКЛАДОВА У ФОРМУВАННІ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ПРАВООХОРОНЦІВ

Батраченко Т. С., Сухачька І. Ю., Єфімова І. В.

Метою статті є комплексний аналіз ролі домедичної допомоги у формуванні компетентностей майбутніх правоохоронців у сучасному динамічному світі. Автори підкреслюють, що вміння надавати домедичну допомогу є необхідною навичкою для правоохоронців, оскільки вони часто зіштовхуються з непередбачуваними викликами, які включають дорожньо-транспортні пригоди, громадські заворушення, та інші надзвичайні ситуації.

Стаття акцентує увагу на історичному розвитку та адаптації домедичної допомоги в правоохоронних структурах, показуючи еволюцію від базових технік самопомочі до використання передових медичних технологій. Автори також підкреслюють важливість психологічної підготовки та стресостійкості правоохоронців.

Стаття детально розглядає різні аспекти домедичної допомоги, включаючи оцінку стану потерпілих, визначення пріоритетності дій, а також специфічні втручання, такі як управління травмами, стабілізація стану потерпілого, кардіопульмональна реанімація, і заходи з підтримки дихання та циркуляції крові.

Автори вказують на необхідність інтеграції навчання з домедичної допомоги в освітні програми для правоохоронців, з огляду на зростаючі вимоги до їх професійної компетентності. Вони рекомендують застосування симуляційного навчання для створення реалістичного середовища, де правоохоронці можуть відпрацьовувати навички надання першої допомоги в контрольованих, але реалістичних умовах.

Стаття також звертає увагу на психологічні аспекти надання домедичної допомоги, включаючи управління стресом та емоційну стійкість. Автори вважають, що ці аспекти є важливими для ефективного реагування на екстремальні ситуації та прийняття важливих рішень під тиском.

У заключній частині статті робиться висновок про важливість домедичної допомоги у формуванні компетентностей правоохоронців і рекомендується інтеграція цих навичок у навчальні програми для правоохоронців. Автори підкреслюють, що такий підхід забезпечить більш ефективну підготовку пра-

воохоронців, допоможе їм краще впоратися з викликами сучасного середовища безпеки та збільшить їх готовність до дій у непередбачуваних ситуаціях.

Ключові слова: правоохоронна діяльність, домедична допомога, фахова компетентність, психологічна підготовка.

Batrachenko T. S., Sukhatska I. Yu., Yefimova I. V.
Pre-medical assistance as a basic component in forming competencies of future law enforcement officers

This scientific article examines the key role of pre-medical aid in forming the competencies of future law enforcement officers in the modern dynamic world. The authors emphasize that the ability to provide pre-medical aid is a necessary skill for law enforcement officers, as they often face unpredictable challenges, including traffic accidents, public disturbances, and other emergency situations.

The article focuses on the historical development and adaptation of pre-medical aid in law enforcement structures, demonstrating the evolution from basic self-help techniques to the use of advanced medical technologies. The authors also emphasize the importance of psychological preparation and stress resilience for law enforcement officers.

The article thoroughly examines various aspects of pre-medical aid, including assessing the condition of victims, determining the priorities of actions, as well as specific interventions such as trauma management, stabilization of the victim's condition, cardiopulmonary resuscitation, and measures to support breathing and blood circulation.

The authors point out the necessity of integrating pre-medical aid training into educational programs for law enforcement officers, considering the increasing demands on their professional competence. They recommend the use of simulation training to create a realistic environment where law enforcement officers can practice first aid skills in controlled but realistic conditions.

The article also addresses the psychological aspects of providing pre-medical aid, including stress management and emotional resilience. The authors believe these aspects are important for effectively responding to

extreme situations and making crucial decisions under pressure.

In the concluding part of the article, the importance of pre-medical aid in forming the competencies of law enforcement officers is summarized, and the integration of these skills into their training programs is recommended. The authors emphasize that this approach will ensure more effective preparation of law enforcement officers, help them better cope with the challenges of the modern security environment, and increase their readiness for action in unpredictable situations.

Key words: law enforcement activity, pre-medical aid, professional competence, psychological preparation.

Постановка проблеми та її актуальність.

У сучасному динамічному світі, де правоохоронці стикаються з різноманітними та часто непередбачуваними викликами, вміння надавати домедичну допомогу стає ключовою компетенцією. Зі збільшенням числа надзвичайних ситуацій, таких як природні катастрофи, терористичні атаки або масові стрілянини, здатність правоохоронців швидко і ефективно реагувати на медичні екстрені ситуації може врятувати життя.

Важливість навичок домедичної допомоги не обмежується лише ситуаціями бойових дій або терористичних атак. Вона також є критичною в повсякденних ситуаціях, які можуть включати дорожньо-транспортні пригоди, громадські заворушення та інші надзвичайні обставини. У таких сценаріях, правоохоронці часто є першими на місці подій і їх здатність надати першу допомогу може бути вирішальною для виживання потерпілих.

Актуальність цієї теми посилюється в контексті зростаючих вимог до професійної компетентності правоохоронців, а також в умовах постійної зміни характеру та складності загроз громадській безпеці. Сучасні правоохоронці повинні бути підготовлені не тільки до боротьби зі злочинністю, але й до ефективного реагування на медичні екстрені ситуації. Розуміння основ домедичної допомоги, спроможність швидко оцінювати медичний стан потерпілих, здатність ефективно реагувати у критичних ситуаціях - все це стає невід'ємною частиною сучасної правоохоронної системи. Навчання правоохоронців основам домедичної допомоги, таким як зупинка кровотечі, серцево-легенева реанімація, а також заходи з підтримки дихання, є критично важливими.

Таким чином, інтеграція навчальних програм з домедичною допомогою в стандартну підготовку правоохоронців забезпечує не тільки покращення їхніх професійних навичок, але й збільшує їхню

спроможність врятувати життя та забезпечувати безпеку громадян в екстремальних ситуаціях. Освіта та тренування в галузі домедичної допомоги включають в себе не тільки технічні аспекти, але й підготовку до реагування на різноманітні сценарії, які можуть виникнути у повсякденній діяльності правоохоронців. Це означає, що крім медичних знань, правоохоронці повинні володіти навичками швидкого рішення проблем, вміння працювати під тиском та в емоційно складних умовах.

Подальший розвиток програм навчання правоохоронців має також включати модулі з психологічної підготовки, оскільки здатність ефективно керувати власними емоціями та стресом є критично важливою у наданні домедичної допомоги. Правоохоронці, які здатні зберігати спокій та ясність розуму в екстремальних ситуаціях, можуть краще оцінити обставини і вжити найбільш ефективних заходів для порятунку життів. Враховуючи складність та непередбачуваність сучасного світу, стає очевидним, що навички домедичної допомоги повинні стати не просто доповненням до стандартної підготовки правоохоронців, а однією з її ключових складових. Це не тільки підвищить рівень готовності правоохоронних органів до реагування на екстрені ситуації, але й зміцнить довіру громадськості до правоохоронної системи.

Отже, враховуючи всі ці фактори, необхідність включення домедичної допомоги як фундаментальної частини навчання правоохоронців стає незаперечною. Така підготовка допоможе правоохоронцям не тільки впоратися з фізичними викликами їх професії, але й ефективно реагувати на медичні надзвичайні ситуації, збільшуючи шанси на порятунок життя та забезпечення безпеки в суспільстві.

Аналіз останніх досліджень і публікацій з питань домедичної допомоги в правоохоронних органах на сьогоднішній день є результатом багаторічного розвитку та адаптації до сучасних вимог і реалій. Раніше, фокус у цій сфері був спрямований переважно на базові навички самопомочі, які включали елементарні заходи першої допомоги та прості медичні процедури. Проте, з часом і з розвитком медичних знань та технологій, підходи до домедичної допомоги в правоохоронних структурах значно еволюціонували.

Цей процес трансформації включає не лише зміну технік, але й впровадження передових медичних технологій та підходів. Тепер правоохоронці використовують сучасне обладнання та методики, такі як автоматизовані зовнішні дефібрилятори (АЕД), техніки зупинки кровотечі,

а також методи триажування у масових нещасних випадках. Ці інновації не тільки збільшують ефективність надання допомоги, але й підвищують шанси на виживання потерпілих у критичних ситуаціях. Важливість психологічної підготовки та стресостійкості правоохоронців у надзвичайних ситуаціях також набуває все більшого значення. Здатність ефективно управляти стресом, зберігати спокій та приймати виважені рішення під час екстрених медичних втручань є ключовою для успішної реалізації завдань. Навчання та розвиток навичок саморегуляції та емоційного контролю тепер є важливою частиною програм підготовки правоохоронців. Основний акцент в дослідженнях та навчанні зміщується на розробку комплексних програм, які інтегрують практичні навички з теоретичними знаннями та фокусуються на готовності до дій в реальних умовах. Це означає, що сучасне навчання правоохоронців має бути гнучким і всебічним, охоплюючи широкий спектр можливих сценаріїв, від повсякденних екстрених ситуацій до складних кризових обставин. Такий підхід забезпечує, що правоохоронці будуть готові ефективно реагувати на будь-які виклики, з якими вони можуть зіткнутися. Особлива увага приділяється реалістичним тренуванням і симуляціям, які дозволяють правоохоронцям відпрацьовувати навички у контрольованих умовах, що максимально наближені до реальності. Це допомагає розвинути не тільки технічні навички, але й здатність швидко адаптуватися до змінних обставин, що є ключовим у непередбачуваних надзвичайних ситуаціях. Окрім того, акцент робиться на постійне оновлення та модернізацію навчальних програм з домедичної допомоги. Це включає в себе впровадження новітніх медичних досліджень та практик, що забезпечує, що підготовка правоохоронців відповідає найвищим стандартам і є актуальною у світлі сучасних медичних відкриттів та тенденцій. Такий підхід дозволяє правоохоронцям бути крок попереду у відповіді на медичні надзвичайні ситуації. В кінцевому підсумку, ці зусилля щодо вдосконалення домедичної підготовки в правоохоронних органах мають велике значення не тільки для безпеки правоохоронців, але й для забезпечення ефективної допомоги громадянам у критичних ситуаціях. Вони сприяють підвищенню загальної готовності правоохоронних структур до швидкого та адекватного реагування на різноманітні екстрені сценарії, підкреслюючи важливість поєднання теоретичних знань з практичними навичками у сучасному світі.

Ця стаття має на меті висвітлити роль та значення домедичної допомоги у формуванні компетентностей майбутніх правоохоронців, розглядаючи навчальні підходи, методика, а так же основні принципи та реалії, з якими стикаються правоохоронці у своїй повсякденній діяльності. Враховуючи сучасні виклики, стаття наголошує на необхідності інтеграції глибоких знань з домедичної допомоги в стандартну програму підготовки правоохоронців, що не лише покращить їхні професійні навички, але й збільшить шанси на порятунк життя у критичних ситуаціях.

Виклад основного матеріалу. Домедична допомога, як невід'ємна частина первинної медичної допомоги, охоплює широкий спектр заходів та процедур, що спрямовані на мінімізацію наслідків травм чи захворювань до прибуття кваліфікованих медичних працівників. Вона включає в себе не тільки базові навички забезпечення першої допомоги, але й більш специфічні втручання, як-от управління травмами, стабілізація стану потерпілого, кардіопульмональна реанімація, а також заходи з підтримки дихання та циркуляції крові.

Ключовим аспектом домедичної допомоги є оцінка стану потерпілого та визначення пріоритетності дій, залежно від характеру та тяжкості травми чи захворювання. На практиці це означає вміння швидко виявляти загрози для життя, такі як кровотеча, зупинка дихання, шоківий стан, та негайно реагувати, щоб запобігти подальшому погіршенню стану здоров'я потерпілого та максимально зберегти життєві функції до моменту прибуття фахівців. Ці навички вимагають від правоохоронців не лише теоретичних знань, але й практичних умінь, а також вміння зберігати спокій та впевненість у критичних ситуаціях [1, с. 92].

Домедична допомога як базова складова у формуванні компетентностей майбутніх правоохоронців є додатково ще історично обумовленим фактором. Відтак, історія домедичної допомоги в правоохоронних структурах відображає перехід від основних навичок самопомочі та взаємодопомоги до комплексного підходу у навчанні, з орієнтацією на використання новітніх медичних технологій та методів. Спочатку домедична допомога базувалася на елементарних засобах та прийомах, що надавалися правоохоронцями один одному в польових умовах. Проте з часом, з розвитком медицини та збільшенням розуміння важливості цих навичок, була впроваджена системна підготовка з акцентом на використанні спеціалізованого обладнання та сучасних методик. Наразі, сучасний етап характеризується широким

впровадженню стандартів для навчання правоохоронців, які включають детальне вивчення методів надання домедичної допомоги, а також психологічну підготовку для ефективної роботи в екстремальних умовах, зокрема вагоме місце відводиться навчанню стресостійкості, адже здатність зберігати самоконтроль та приймати обдумані рішення в критичних ситуаціях є ключовим для правоохоронців [2, с. 59].

Відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, серед вагомих складових у формуванні компетентностей майбутніх правоохоронців важливим є інтеграція навчання з домедичної допомоги в освітні програми для правоохоронців, що є критично важливим аспектом, враховуючи часте зіткнення правоохоронців з ситуаціями, де необхідне надання першої медичної допомоги [3]. Відтак, ця компетентність стає все більш значущою, оскільки навчання включає не лише теорію, а й практичні навички для реальних сценаріїв. Розвиток здатності правоохоронців ефективно реагувати на медичні екстрені ситуації, такі як травматичні ушкодження чи кардіопульмональна реанімація, є ключовим для успішного виконання їхніх обов'язків. Інтеграція домедичної допомоги підвищує професійність правоохоронців, забезпечує ефективність у складних умовах, та готує їх до дій у непередбачуваних ситуаціях, підкреслюючи важливість готовності до швидкого та адекватного реагування.

Для ефективної реалізації вищезазначеної компетентності вважаємо за доцільне застосування методу симуляційного навчання у контексті домедичної допомоги для майбутніх правоохоронців. Цей підхід включає використання віртуальних технологій та реалістичних тренувальних сценаріїв, які імітують реальні екстрені медичні ситуації. Таке середовище дозволяє безпечно відпрацьовувати та вдосконалювати навички надання першої допомоги, що є критично важливим у підготовці правоохоронців.

Використання симуляцій сприяє розвитку критичного мислення та швидкому реагуванню в стресових ситуаціях, що є ключовим для правоохоронців. Через реалістичне відтворення екстрених ситуацій, правоохоронці мають можливість вчитися ідентифікувати та реагувати на різні медичні стани, від легких травм до критичних станів, таких як серцеві напади або тяжкі кровотечі.

Відпрацювання різноманітних медичних сценаріїв підвищує готовність та компетентність

майбутніх правоохоронців до ефективної реакції на медичні екстрені ситуації в реальному житті. Це не лише дозволяє їм освоїти необхідні медичні техніки, але й навчає управлінню емоціями та стресом під час надзвичайних обставин.

Окрім того, симуляційне навчання забезпечує безперервне оцінювання та зворотний зв'язок для правоохоронців, що є надзвичайно корисним у виявленні та виправленні помилок у наданні першої допомоги. Такий підхід дозволяє створити умови для рефлексії та самовдосконалення, що є ключовими для розвитку професійних навичок.

Методи симуляційного навчання для правоохоронців охоплюють широкий спектр підходів, включаючи використання інтерактивних сценаріїв, рольових ігор та віртуальних реалістичних симуляцій. Ці методи дозволяють відтворити різноманітні надзвичайні ситуації, які можуть виникнути під час службової діяльності. Симуляції забезпечують безпечне середовище для відпрацювання критичного мислення, прийняття рішень та практичних навичок [1, с. 18]. Відтак, прикладом застосування симуляційного навчання у контексті домедичної допомоги для правоохоронців може включати сценарій, де майбутні правоохоронці беруть участь у віртуальній реконструкції дорожньо-транспортної пригоди. У цій симуляції здобувачі мають оцінити стан потерпілих, здійснити прийняття рішень щодо пріоритетності надання допомоги, а також правильно виконати необхідні медичні процедури, такі як зупинка кровотечі чи серцево-легенева реанімація. Це дозволяє курсантам практикувати критичне мислення, прийняття рішень та розвиток практичних навичок у контрольованому та безпечному середовищі, що імітує реальні виклики, з якими вони можуть зіткнутися на службі.

Переваги застосування симуляцій включають підвищення рівня підготовленості, розвиток здатності швидко реагувати на непередбачувані ситуації та покращення комунікаційних навичок у командній роботі. Однак, існують виклики, пов'язані з використанням симуляцій, включаючи необхідність значних ресурсів для створення якісних симуляторів та навчальних програм, а також потреба у висококваліфікованих інструкторах для правильного керування процесом навчання. Крім того, важливим є забезпечення симуляційного тренування відповідало реальним умовам, з якими можуть зіткнутися правоохоронці, щоб максимально підвищити ефективність такого навчання.

Не менш важливою у формуванні компетентностей є психологічні аспекти надання домедичної допомоги правоохоронцями. Відтак, психологічна

складова безпосередньо впливає на ефективність та швидкість реакції в екстремальних ситуаціях. Спокій, стресостійкість та психологічна готовність правоохоронців до роботи в кризових умовах забезпечують не тільки якісне надання домедичної допомоги, але й впливають на їхню здатність приймати важливі рішення під тиском [2, с. 98]. Вміння управляти власними емоціями та стресом є ключовим для забезпечення безпеки та ефективної допомоги постраждалим у надзвичайних ситуаціях. Крім того, стрес може суттєво впливати на здатність правоохоронців швидко оцінювати ситуацію та ефективно реагувати на неї, особливо в надзвичайних ситуаціях, що вимагають надання домедичної допомоги. Ефективне управління стресом та психологічна готовність є ключовими для успішного прийняття рішень. Ключовим фактором в освітніх програмах має бути зосереджено на розвитку стресостійкості та психологічної готовності, надаючи правоохоронцям навички та інструменти для збереження спокою та ефективності в кризових ситуаціях.

Висновки. Підсумовуючи викладене, можна відзначити критичну важливість домедичної допомоги у формуванні компетентностей правоохоронців. Відтак, навички домедичної допомоги значно підвищують готовність та ефективність правоохоронців у реагуванні на надзвичайні ситуації, роблячи їх не лише рятівниками життів, але й покращуючи загальний рівень їхньої професійності. Враховуючи викладене, рекомендуємо наступні стратегії для інтеграції в освітні програми за спеціальністю «Правоохоронна діяльність» на бакалаврському рівні:

- Збільшення практичного компоненту у навчальних програмах з домедичної допомоги, щоб забезпечити правоохоронцям необхідний досвід та впевненість у своїх навичках.

- Інтеграція модулів психологічної підготовки та стресостійкості, що дозволить правоохоронцям краще управляти стресовими ситуаціями та зберігати емоційну стійкість.

- Регулярне оновлення навчального матеріалу для відповідності сучасним вимогам та медичним інноваціям.

Підвищення кваліфікації викладачів і тренерів, забезпечуючи високоякісну підготовку з актуальними знаннями та методиками.

Такий підхід забезпечить більш ефективну підготовку правоохоронців, дозволить їм краще впоратися з викликами сучасного середовища безпеки. Особливо важливо, що інтеграція цих рекомендацій сприятиме розвитку компетентних, добре

підготовлених правоохоронців, здатних ефективно відповідати на медичні надзвичайні ситуації. Практичний компонент в навчальних програмах не тільки покращить навички першої допомоги, але й допоможе правоохоронцям розвинути важливі навички, такі як швидке прийняття рішень, робота в команді та критичне мислення. Психологічна підготовка та стресостійкість є також ключовими для підтримки емоційного благополуччя правоохоронців, особливо в умовах, коли вони зіштовхуються з високим рівнем стресу та травматичними подіями. Оновлення навчальних програм забезпечить актуальність та релевантність знань, а підвищення кваліфікації викладачів гарантує, що навчання відповідатиме сучасним стандартам.

У підсумку, реалізація цих рекомендацій сприятиме формуванню висококваліфікованих, добре обізнаних правоохоронців, здатних ефективно реагувати на виклики сучасного світу та забезпечувати безпеку громадян.

Література

1. Myslyva O., Namlynska O. Novels of the legislation in the field of provision of pre med care by the police. *Ukrainian polyceistics: theory, legislation, practice*. 2022. Vol. 4, no. 2. P. 92-97. URL: <https://doi.org/10.32782/2709-9261-2022-2-4-18> (date of access: 19.01.2024).

2. Албул С. Сучасні підходи до системи підвищення кваліфікації науково-педагогічного складу ВНЗ МВС України, які здійснюють підготовку поліцейських. *Організація професійної підготовки в підрозділах Національної поліції України* : матеріали Міжнар. науково-практ. конф., м. Одеса, 17 жовт. 2017 р. С. 5-10.

3. 262 «Правоохоронна діяльність» № 578. Стандарт вищої освіти України. Чинний від 2020-04-30. Вид. офіц. Київ, 2020. 20 с.

Батраченко Т. С.,
кандидат юридичних наук, доцент,
завідувачка кафедри правоохоронної діяльності
Університету митної справи та фінансів

Сушацька І. Ю.,
кандидат хімічних наук, доцент,
доцент кафедри правоохоронної діяльності
Університету митної справи та фінансів

Єфімова І. В.,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри правоохоронної діяльності
Університету митної справи та фінансів